

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2006-2-150 (Devralma)
Karar Sayısı : 07-01/6-3
Karar Tarihi : 11.1.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN.

B. RAPORTÖRLER: Murat ÇETİNKAYA, Ilgaz SARIOĞLU, Ekrem SOLMAZ

C. BİLDİRİMDE BULUNAN : - Yıldız Holding A.Ş.

20

D. TARAFLAR : - Yıldız Holding A.Ş.
Kısıklı Mah. Kısıklı Çeşme Sok. No:2/4 B.Çamlıca/İstanbul
- Cahit Paksoy
Kısıklı Mah. Kısıklı Çeşme Sok. No:2/4 B.Çamlıca/İstanbul
- Hüseyin Avni Metinkale
Kısıklı Mah. Kısıklı Çeşme Sok. No:2/4 B.Çamlıca/İstanbul
- Fikret Işık
Kısıklı Mah. Kısıklı Çeşme Sok. No:2/4 B.Çamlıca/İstanbul
- M. Atila Kurama
Kısıklı Mah. Kısıklı Çeşme Sok. No:2/4 B.Çamlıca/İstanbul
- Olkusan Oluklu Kutu Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Büyükdere Caddesi No:38 Şişli/İstanbul

30

E. DOSYA KONUSU: Olkusan Oluklu Kutu Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin tüm hisselerinin Yıldız Holding A.Ş., Cahit Paksoy, Hüseyin Avni Metinkale, Fikret Işık ve M. Atila Kurama tarafından devralınmasına izin verilmesi talebi.

40

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 28.11.2006 tarih ve 8010 sayı ile intikal eden başvuru üzerine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri çerçevesinde yapılan değerlendirmeye ilişkin 28.12.2006 tarih ve 2006-2-150/Öİ-06-MÇ sayılı Ön İnceleme Raporu, 5.1.2007 tarih ve REK.0.06.00.00-120/228 sayılı Başkanlık Önergisi ile Kurul gündemine alınarak 07-01 sayılı Kurul toplantısında karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Devralma Raporu'nda; bildirim konusu devralma işleminin 4054 sayılı Kanun ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralma olduğu, işlemin ciro açısından anılan Tebliğ'in 4. maddesinde belirtilen eşiği aştığı, bu nedenle de bildirim tabi bir işlem olduğu, işlem sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim

durumun güçlendirilmesinin ve bunun sonucunda ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı ifade edilmiştir.

50 H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. Yıldız Holding A.Ş. (Yıldız Holding)

Ülker Grubu şirketlerinden olan Yıldız Holding, iştirakleri aracılığıyla ambalaj, kek, bisküvi, çikolata, çikolata kaplı ürünler, margarin, ayçiçek yağı, endüstriyel yağlar, süt ve süt ürünleri, gazlı içecekler, enerji ve inşaat sektörlerinde faaliyet göstermektedir. Grup, aynı zamanda üretici firmaların ürünlerini pazarlayan şirketleri aracılığıyla satış ve dağıtım alanlarında da faaliyet göstermektedir.

60 Yıldız Holding, iştirakleri aracılığıyla, oluklu mukavva kutu dışında kâğıt, alüminyum, kaplı filmler, metalize filmler, krome karton kutu gibi ambalaj malzemeleri de üretmektedir. Yıldız Holding iştiraklerinden Duran-Doğan Basım ve Ambalaj Sanayi A.Ş. ambalaj üretimi için rulo ve tabaka kâğıt, karton, metalize, plastifize kâğıt ve karton; Farmamak Amb. Mad. ve Amb. Mak. San. ve Tic. A.Ş. ambalaj üretimi için kauçuk, kâğıt, alüminyum, metalize filmler, kaplı filmler; Polinas Plastik San. ve Tic. A.Ş. metalize filmler, kaplı filmler; Pri-Pack Ambalaj San. ve Tic. A.Ş., krome karton kutu, laminasyonlu kutu üretmektedir.

70 Yıldız Holding'in iştiraklerinden Tire Kutsan Oluklu Mukavva Kutu ve San. A.Ş. (Tire Kutsan), devralınan teşebbüs Olkusan ile aynı alanda faaliyet göstermekte olup her ikisi de kâğıt ve kartondan oluklu mukavva kutu üretmektedir. Tire Kutsan aynı zamanda kâğıt ve enerji sektörlerinde faaliyet göstermektedir. Tire Kutsan oluklu mukavva kutu üretimini İzmir ili Tire İlçesinde, İzmit'te ve Adana'da bulunan fabrikalarında gerçekleştirmektedir. Tire Kutsan B, C, E ve Çift Dalga oluklu mukavva, klasik ve özel kesimli kutu üretimi yapmaktadır. Tire Kutsan'ın oluklu mukavva kutu üretim kapasitesi (.....) ton/yıl'dır. Şirketin 31.12.2005 tarihi itibarıyla cirosu (.....) YTL'dir.

H.1.2. Cahit Paksoy

Cahit Paksoy, Ülker Grubu Şirketleri Ambalaj Grubunda üst düzey yönetici olarak görev yapmaktadır.

H.1.3. Hüseyin Avni Metinkale, Fikret Işık ve M. Atila Kurama

80 Hüseyin Avni Metinkale, Fikret Işık ve M. Atila Kurama Sözleşme'nin B.ALICILAR başlıklı 3. maddesi gereğince Yıldız Holding tarafından hisse devir tarihinden önce bildirilerek Sözleşme'ye alıcı olarak dahil olan gerçek kişilerdir.

H.1.4. Olkusan Oluklu Kutu San. ve Tic. A.Ş. (Olkusan)

Oluklu mukavva kutu sektöründe faaliyet gösteren Olkusan, 1997 yılında Soyak Grubuna katılmıştır. Şirketin üretim tesisleri Tekirdağ ilinin Çorlu ilçesindedir. Olkusan, A, B, C, E ve Çift Dalga oluklu mukavva, klasik ve özel kesimli kutu üretimi yapmaktadır. Olkusan'ın üretim kapasitesi (.....) ton/yıl'dır. Şirketin 31.12.2005 tarihi itibarıyla cirosu (.....) YTL'dir.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- 90 Bildirime konu işlem, Olkusan'ın tüm hisselerinin Yıldız Holding tarafından devralınmasına ilişkindir. Olkusan, oluklu mukavva kutu üretimi yapmaktadır. Oluklu mukavvanın değişik tipleri ve dalga cinsleri bulunmaktadır. Bir üretim tesisinde bir oluklu üretim hattı kullanılarak değişik dalga cinslerinde ve tiplerde oluklu mukavva üretmek mümkündür. Ayrıca, değişik oluklu mukavva kutu çeşitleri, bir üretim tesisinde yüksek maliyetlere katlanmaya gerek olmadan üretilmektedir. Sektördeki firmalar da değişik oluklu mukavva kutu çeşitlerinin üretimini yapmaktadırlar. Bu nedenle, söz konusu dosya bakımından ilgili ürün pazarı belirlenirken oluklu mukavva tipleri, dalga cinsleri ve oluklu mukavva kutu çeşitleri bir bütün olarak ele alınmıştır.
- 100 Oluklu mukavva kâğıtları, bir ambalaj türü olan oluklu mukavva kutunun üretiminde kullanılmaktadır. Diğer ambalaj türleri, metal, ahşap, cam ve plastik ambalajlardır. Kullanım amacı ve ambalajlama maliyetleri dikkate alındığında, diğer ambalaj türleri ile oluklu mukavva kutu arasında kayda değer bir ikame ilişkisi olmadığı görülmektedir. Nitekim oluklu mukavva kutu ile ilgili bir kararında Avrupa Birliği (AB) Komisyonu da oluklu mukavva kutu ve diğer taşıma ambalajı çeşitleri arasında, oluklu mukavva kutu pazarındaki üretim miktarını ve fiyatları etkileyecek bir ikame ilişkisinin mevcut olmadığı sonucuna varmıştır. Bu bilgiler ışığında, bildirim konusu işlem bakımından ilgili ürün pazarı "*oluklu mukavva kutu pazarı*" olarak belirlenmiştir.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- 110 Oluklu mukavva kutu, yoğunluğu düşük bir üründür. Yıldız Holding'ten edinilen bilgilere göre oluklu mukavva kutu satış maliyetleri içinde taşıma maliyeti ortalama olarak %6'lık bir paya sahiptir. AB Komisyonu'nun oluklu mukavva kutu ile ilgili kararlarında ilgili coğrafi pazar tanımı açık olarak yapılmamış ve üye devletler arasında, İngiltere ile Kıta Avrupası dahil, oluklu mukavva kutu ithalat-ihracatının gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Oluklu Mukavva Sanayicileri Derneği'nden edinilen bilgilere göre oluklu mukavva kutu satışları için dünya genelinde maksimum taşıma mesafesi 200 km kabul edilmekle birlikte, Türkiye için maksimum taşıma mesafesi çok daha fazladır. Türkiye uygulaması incelendiğinde, oluklu mukavva kutu satışlarının genel olarak bölgesel düzeyde olduğu görülmekle birlikte, talep olması durumunda Türkiye geneline yönelik olarak satış yapılabilmektedir. Nitekim Tire Kutsan'ın da oluklu mukavva kutu pazarlama ve satış faaliyetlerini ülke geneline yönelik olarak yürüttüğü bilinmektedir.

Dosyada yer alan bilgiler doğrultusunda, ilgili coğrafi pazar, söz konusu devralma işlemi açısından ilgili ürün pazarında ülkenin herhangi bir bölgesindeki rekabet koşullarının diğer bölgelerden farklılık göstermemesi, bir başka deyişle rekabet koşullarının ülkenin tamamında homojen bir yapı sergilemesi nedeniyle "*Türkiye Cumhuriyeti sınırları*" olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte değerlendirme kısmında söz konusu devralma işlemi açısından yoğunlaşmanın yaşanacak olduğu Marmara Bölgesi göz önünde bulundurulur da bir değerlendirme yapılmaktadır.

H.3. Değerlendirme

H.3.1. 1997/1 Sayılı Tebliğ'in 2. Maddesi Açısından Yapılan Değerlendirme

Yıldız Holding A.Ş., Cahit Paksoy ve Olkusan Oluklu Kutu Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin ortakları arasında 18.11.2006 tarihinde imzalanan Hisse Alım Satım Sözleşmesi uyarınca Olkusan'ın hisselerinin tamamı Yıldız Holding ve diğer gerçek kişiler tarafından devralınacaktır. Bildirim konusu işlem sonucunda Olkusan'ın kontrolü Yıldız Holding'e geçecektir. Dolayısıyla işlem, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin (b) bendi kapsamına giren bir devralma işlemidir. Olkusan'ın işlem öncesi ve sonrası oluşacak hisse yapısı aşağıdaki gibidir:

140

Tablo 3: Hisse Devrinden Önceki Hisse Yapısı

Pay Sahibi	Pay Adedi	Payı (%)
Yılmaz SOYAK	(.....)	(...)
Erkut SOYAK	(.....)	(...)
Gülden TÜFEKÇİ	(.....)	(...)
Mehmet N. TÜFEKÇİ	(.....)	(...)
Ayfer SENGİR	(.....)	(...)
Mehmet R. SENGİR	(.....)	(...)
Trakya Döküm. San. ve Tic. A.Ş.	(.....)	(...)
Soyak Toplu Konut A.Ş.	(.....)	(...)
Soyak İnşaat ve Tic. A.Ş.	(.....)	(...)
Ersin ÖZALPAT	(.....)	(...)
Toplam	(.....)	100

Tablo 4: Yeni Oluşacak Hisse Yapısı

Pay Sahibi	Pay Adedi	Payı (%)
Yıldız Holding A.Ş.	(.....)	(,..,..)
Cahit PAKSOY	(.....)	(,..,..)
Hüseyin Avni METİNKALE	(.....)	(,..,..)
Fikret IŞIK	(.....)	(,..,..)
M. Atilla KURAMA	(.....)	(,..,..)
Toplam	(.....)	100

H.3.2. 1997/1 Sayılı Tebliğ'in 4. Maddesi Açısından Yapılan Değerlendirme

Söz konusu Tebliğ'in, İzne Tabi Birleşme veya Devralmalar başlığı altındaki 4. maddesinde, *"Bu Tebliğ'in 2. maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmi beş trilyon Türk Lirasını aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur."* hükmü yer almaktadır.

150

Yıldız Holding'in oluklu mukavva kutu pazarında faaliyet gösteren iştiraki Tire Kutsan'ın ilgili ürün pazarında 2005 yılı cirosu (.....) YTL'dir. Olkusan'ın ilgili ürün pazarında elde ettiği ciro (.....) YTL'dir. Devralma işleminin taraflarının ilgili ürün pazarındaki toplam cirosu ise (.....) YTL'dir. Bildirim dosyasında yer alan bilgilere göre oluklu mukavva kutu pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin tahmini pazar payları ise aşağıdaki gibidir:

Tablo 5: Oluklu Mukavva Kutu Pazarında 2005 Yılı Tahmini Pazar Payları

Firma	Tahmini Pazar Payı (%)
Olmuksa	(...)
Tire Kutsan	(....)
Dentaş	(...)
Kaplamin	(...)
Modkar	(...)
Cam-İş	(...)
Çopikas	(...)
Olkusan	(...)
Diğerleri	(...)
Toplam	100

Tire Kutsan'ın ilgili ürün pazarındaki tahmini pazar payı %(...) Olkusan'ın ise %(...) olup bildirim konusu işlemin taraflarının toplam pazar payı %(...)'tir.

- 160 Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde incelemeye konu devralma işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde belirtilen pazar payı eşiğini aşmamakla birlikte, ciro eşiğini aşması nedeniyle bildirim konusu işlemin izne tabi bir devralma işlemi olduğu anlaşılmıştır.

H.3.3. Devralma İşleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. Maddesi Açısından Değerlendirilmesi

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi uyarınca, bir birleşme veya devralmanın yasaklanabilmesi için işlemin, hakim durum yaratarak ya da mevcut bir hakim durumu güçlendirerek ilgili piyasada rekabeti önemli ölçüde azaltması gerekmektedir.

- 170 Dosyada yer alan bilgilere göre, 2005 yılı itibarıyla oluklu mukavva kutu sektöründe faaliyette bulunan kuruluş sayısı 120, fabrika sayısı 127 ve toplam oluklu üretim hattı sayısı ise 146'dır. Türkiye'de oluklu mukavva kutu sektöründe faaliyette bulunan kuruluşların 2005 yılı toplam satışları 1.138.827 ton ve kapasite kullanım oranı ise %69,7'dir. Bu çerçevede oluklu mukavva kutu pazarında farklı büyüklüklerde ve farklı bölgelerde çok sayıda teşebbüs faaliyet göstermektedir. Bu nedenle, mevcut durumda ilgili pazarda rekabetçi bir ortam bulunmaktadır. Ayrıca, Yıldız Holding'e ait Tire Kutsan pazar payı açısından %(...)'luk bir pay ile ilgili ürün pazarında (.....) sıradadır. Olmuksa International Paper-Sabancı Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.'nin pazar payı ise %(...)'tir. Devralma işlemi sonrasında Yıldız Holding'in kontrolündeki teşebbüslerin ilgili ürün pazarındaki payı %(...)'e yükselecektir.

- 180 Devralınacak teşebbüs olan Olkusan'ın üretim tesisleri Tekirdağ ili sınırları içinde bulunmaktadır. Uygulamada oluklu mukavva kutu satışları Türkiye geneline yönelik olarak yapılırsa da, devralma işleminin ilgili ürünün Marmara Bölgesi'ndeki pazar yapısı üzerindeki etkisinin de değerlendirilmesi uygun olacaktır. Marmara Bölgesi'nde 2005 yılında 575.331 ton oluklu mukavva kutu üretimi gerçekleştirilmiştir. Tire Kutsan'a bağlı İzmit Oluklu Mukavva Kutu Fabrikası'nın 2005 yılı oluklu mukavva kutu üretimi (.....) ton, Yıldız Holding tarafından devralınacak olan Olkusan'ın 2005 yılı üretimi ise (.....) tondur. İzmit Oluklu Mukavva Kutu Fabrikası ve devralınacak Olkusan toplam (.....) ton oluklu mukavva kutu üretimi ile Marmara Bölgesi oluklu mukavva kutu üretiminde % (...)'luk bir paya sahiptir. Marmara Bölgesi'nde bulunan oluklu mukavva üretim tesislerinin toplam kurulu kapasitesi 812.000 ton/yıl'dır. İzmit Oluklu Mukavva Kutu Fabrikası'nın kapasitesi (.....) ton/yıl, Olkusan'ın kapasitesi ise (.....) ton/yıl'dır. İzmit Oluklu Mukavva Kutu Fabrikası ve devralınacak Olkusan toplam (.....) ton/yıl oluklu mukavva kutu üretim kapasitesi ile Marmara Bölgesi oluklu mukavva kutu üretim kapasitesinin % (...)'lük kısmına sahiptir.

- 190 Bu bilgiler çerçevesinde, söz konusu devralma işleminin, ilgili pazarda hakim durum yaratılması veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi suretiyle rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak nitelikte bir devralma işlemi olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

I. SONUÇ

200

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, ancak işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, dolayısıyla bildirim konusu işleme izin verilmesine OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

KARŞI OY GEREKÇESİ
(11.01.2007 tarihli ve 07-01/6-3 sayılı Kurul Kararı)

Devralma işleminde ilgili coğrafi pazar usulüne uygun tespit edilmemesi nedeniyle izin verilmesi kararına katılmıyorum:

Oluklu mukavva kutu pazarında Olmuksa %(...), Tire Kutsan %(...), Olkusan %(...) civarında pazar payına sahip bulunmaktadır. Oluklu mukavva üretiminin yaklaşık %70'i Marmara ve Ege Bölgesinde faaliyet gösteren teşebbüsler tarafından sağlanmaktadır. Ürün pazarında fiili giriş engelleri söz konusu olup, ilgili üründe nakliye maliyeti ve lojistik büyük öneme sahiptir. Pazarda küçük teşebbüsler oldukça fazla sayıdadır ve önümüzdeki dönemde de birleşme ve devralmaların yoğun bir şekilde yaşanacağı tahmin edilmektedir.

28.12.2006 tarihli raporda, coğrafi pazar değerlendirmesi ve açıklamaları yapılırken; "Avrupa Birliğinde oluklu mukavva için maksimum taşıma mesafesinin 200 ile 300 km. arasında değiştiği kabul edilmektedir. Oluklu Mukavva Sanayicileri Derneğinden edinilen bilgilere göre, oluklu mukavva kutu satışları için dünya genelinde maksimum taşıma mesafesi 200 km. kabul edilirken Türkiye için maksimum taşıma mesafesi daha fazladır. Yıldız Holding'den edinilen bilgilere göre oluklu mukavva için maksimum taşıma mesafesi 300 km.dir. Türkiye uygulaması incelendiğinde, oluklu mukavva satışlarının genel olarak bölgesel düzeyde olduğu görülmekle birlikte talep olması durumunda Türkiye geneline yönelik olarak satış yapılabilmektedir. Belirtilen sebeplerle, ilgili coğrafi pazar, devralma işlemi açısından ilgili ürün pazarında ülkenin herhangi bir bölgesindeki rekabet koşullarının diğer bölgelerden farklılık göstermemesi, bir başka deyişle rekabet koşullarının ülkenin tamamında homojen bir yapı sergilemesi nedeniyle "Türkiye Cumhuriyeti sınırları" olarak belirlenmiştir" denilmektedir (S. 7).

Raporda AB standartları ortaya konulup, Derneğin 300 km.lik taşıma sınırına yer verildikten sonra, Türkiye'nin her yerine satış yapılabildiği gerekçesiyle, coğrafi pazar "Türkiye Cumhuriyeti sınırları" olarak belirlenmektedir. Hiçbir yerinde gerekçe gösterilmeksizin ve hatta Tablo 2'de bölgesel verilere yer verilirken, geniş bir pazar belirlenmesine katılmak mümkün değildir. Azami sınır 300 km. baz alındığında en fazla Ege + Marmara Bölgeleri coğrafi pazar olarak kabul edilebilecektir. Kaldı ki, devralan tarafın bildirim formunda dahi coğrafi pazar 3 bölge (Ege + Marmara + İç Anadolu) olarak gösterilmiştir. Raporda, Ege + Marmara Bölgelerinde hangi teşebbüslerin yer aldığı belirtilmemektedir ki, bu eksiklik objektif ve doğru bir pazar tanımına ve yorumuna engel oluşturmuştur.

Rekabet Kurulunun lojistik ve nakliyenin önem kazandığı diğer ürün pazarlarında da, coğrafi pazarı "Türkiye Cumhuriyeti sınırları" olarak değil, dar biçimde tanımladığı (örneğin, çimento, şeker ve pancar, demir-çelik gibi) unutulmamalıdır. Burada söz konusu olan ürünlerle ilgili olarak farklı davranılmasını gerekli kılan objektif ve tutarlı bir gerekçe bulunmamaktadır.

Her ne kadar pazarın tüm ülkeyi kapsayan bir biçimde geniş tanımlanması yerine, yukarıda belirttiğim şekilde dar olarak tanımlanmasının devralmaya izin verilmesi sonucunu etkilemesi veya değiştirmesi söz konusu değilse de, geleceğe yönelik olarak olumsuz sonuçları olabilecek ilgili ürün pazarındaki yoğunlaşmaların kontrol edilmesi ve önlenmesi güçleşecektir. Zaten yoğunlaşmanın olacağı Ege ve Marmara Bölgelerindeki devralmalarda, pazar payları geniş belirlemeye göre düşük kalacak, giriş engellerinin yoğun olduğu bu pazarda sadece bir veya iki teşebbüsün hakimiyeti veya tekelleşmesi gündeme gelecektir.

Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ
Kurul üyesi